

Handläggare: Lennart Klaesson
Region Innerstad
Tillgänglighetsprojektet
Tel: 508 26 012
lennart.klaesson@gfk.stockholm.se

2002-09-24

Dnr: 02-770-1570

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

**Stockholms Stadshus – program för bättre tillgänglighet
och användbarhet för personer med funktionshinder**

FÖRSLAG TILL BESLUT

Gatu- och fastighetsnämnden beslutar att inriktningen för det fortsatta arbetet med förbättrad tillgänglighet och användbarhet av Stadshuset skall följa detta tjänsteutlåtande.

Olle Zetterberg

Göran Gahm

Lars Callemo

SAMMANFATTNING

Stockholms stad har som mål att bli världens mest tillgängliga huvudstad senast år 2010. Gatu- och fastighetskontoret ansvarar för att göra stadens gator, torg, parker och byggnader tillgängliga och användbara för alla. Inom ramen för detta arbete ingår bland annat uppdraget att förbättra Stadshusets tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionshinder.

Under åren har en del mindre åtgärder gjorts för att förbättra tillgängligheten i Stadshuset. Gatu- och fastighetskontorets tillgänglighetsprojekt har i år gjort en inventering av Stadshuset. Inventeringen redovisar många hinder och stora brister vad gäller tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionshinder.

Ett av målen i Stockholms stads handikapplan är att i princip alla tillgänglighetsproblem i stadens yttre fysiska miljö och i stadens byggnader ska vara avhjälpta till senast år 2010. I handikappombudsmannens senaste kommunenkät framgår bland annat att Stadshuset inte uppfyller de krav på tillgänglighet som ställs på kommunfullmäktiges sammanträdeslokaler.

Tillgänglighetsprojektet har, i samråd med gatu- och fastighetsnämndens handikappråd, fastighetsförvaltare och Stadshusets lokalansvariga, tagit fram ett program för bättre tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionshinder, ”Stockholms Stadshus – öppet för alla!”. Med hänsyn till Stadshusets kulturhistoriska värde ställs mycket höga krav på varsamhet. Projektering och genomförande av åtgärdsprogrammet skall ske i samråd med Stadsmuséets antikvarier, Stadshusets lokalansvariga, gatu- och fastighetsnämndens handikappråd och fastighetsförvaltare. Tillgänglighetsprojektet kan stå för projektledning och upphandling av konsulter och entreprenörer. Samordning skall ske med löpande underhålls- och ombyggnadsarbeten.

Åtgärder på gatumark kan projekteras under hösten 2002 och genomföras under våren 2003. Åtgärder på tomtmark och i byggnaden projekteras och genomförs etappvis, efter beslutad prioriteringsordning, med början vintern 2003. Alla enkelt åtgärdade hinder bör vara genomförda senast 2005 och de särskilda åtgärderna bör vara genomförda senast 2006. Alla åtgärder finansieras inom ramen för tillgänglighetsprojektets budget under åren 2002 – 2006.

UTLÅTANDE

Stockholms stad har som mål att bli världens mest tillgängliga huvudstad senast år 2010. Gatu- och fastighetskontoret ansvarar för att göra stadens gator, torg, parker och byggnader tillgängliga och användbara för alla. Inom ramen för detta arbete ingår bland annat uppdraget att förbättra Stadshusets tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionshinder.

Bakgrund

Stockholms Stadshus byggdes 1911 - 1923 efter arkitekten Ragnar Östbergs ritningar. Det är ett av Sveriges främsta byggnadsverk i nationalromantisk stil och är en av Stockholms mest kända och mest besökta byggnader. Stadshuset innehåller festsalar, sammanträdesrum och kontor för stadens politiska och administrativa ledning. Kommunfullmäktige har sina sammanträden i Rådssalen. Stadshusets tillgänglighet och användbarhet har en mycket stor betydelse för hur stadens arbete med tillgänglighetsfrågorna uppfattas bland stockholmare och besökare.

I Stadshuset arbetar 250 personer. Många besökare kommer dagligen till Stadshuset för att delta i sammanträden och möten eller för att äta på någon

av de två restaurangerna. Stadshusets visningsenhet tar emot 240.000 personer på guidade visningar och 20.000 personer på guidade mottagningar per år. Ofta arrangeras fester och sammankomster i Stadshuset med ett stort antal gäster, bland annat den årliga Nobelfesten med 1.500 gäster.

Tidigare tillgänglighetsåtgärder och beslut

Under åren har en del mindre åtgärder gjorts för att förbättra tillgängligheten i Stadshuset. Några invändiga trappor har försetts med lösa provisoriska ramper. Några toaletter har byggts om. Rådssalen, Blå Hallen och några sammanträdesrum har utrustats med hörselslingor. Ventilationen har förbättrats i vissa delar av Stadshuset.

I kommunfullmäktige 1990-06-18 behandlades en interpellation om ”rörelsehindrades möjligheter att få tillträde till Rådssalen”. Ansvarigt borgarråd svarade då bland annat att ”De rörelsehindrade har sedan kommunfullmäktiges beslut 1983 haft möjlighet att nå Rådssalen via en handikappanpassad entré (Ragnar Östbergs plan 1) och hiss till plan 1. Sex platser har ställts till de handikappades förfogande inne i Rådssalen. Dessa platser har mer än väl täckt det uppkomna behovet och hittills fungerat väl. --- Stadshusdelegerade beslutade 1984-10-15 att avstyrka ett byggande av en särskild handikappläktare (enligt fastighetskontorets utredning) i anslutning till tjänstemannaläktaren .”

Sommaren 2001 monterades en provisorisk ramp på Borgargården till Stadshusets huvudingång. Den återmonterades sommaren 2002 men samtidigt beslutade Stadshusets säkerhetsråd att stänga huvudingången. Besökare hänvisas nu till trappan från Arkaden till Blå hallens södra foajé som används som reception och startpunkt för de guidade visningarna.

I samband med att kommunstyrelsen 2002-09-11 beslutade om Stadshusets underhållsplan för åren 2002- 2006 gavs stadsledningskontoret i uppdrag att återkomma med en fördjupad åtgärdsplan för tillgänglighetsfrågor.

Stockholms stads handikapplan

Stockholms stad har utarbetat en handikapplan som bygger på FN:s standardregler för att tillförsäkra människor med funktionshinder delaktighet och jämlikhet. Detta har följts upp i stadens budgetbeslut och särskilda medel har avsatts för att förbättra tillgängligheten. Inom gatu- och fastighetsnämndens ansvarsområde, stadens yttre fysiska miljö och stadens byggnader, är målet att i princip alla tillgänglighetsproblem ska vara avhjälpna till senast år 2010 och att Stockholm ska bli världens mest tillgängliga huvudstad.

Handikappombudsmannen gör regelbundet (senast år 2000) kommunenkäter för att följa upp kommunernas arbete för att förverkliga FN:s standardregler. I den senaste enkäten framgår bland annat att Stadshuset inte uppfyller de krav på tillgänglighet som ställs på kommunfullmäktiges sammanträdeslokaler.

Inventering 2002

Gatu- och fastighetskontorets tillgänglighetsprojekt har gjort en inventering av Stadshuset. Inventeringen redovisar många hinder och stora brister vad gäller tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionshinder.

Ojämn markbeläggning, t ex i form av storgatsten, gör det svårt för personer med rörelsehinder att komma till Stadshuset. Flertalet ingångar har trappor. Framför Stadshusets huvudingång på Borgargården finns en monumental trappa med nio steg. Personer med rörelsehinder hänvisas idag till kontorsingången vid Ragnar Östbergs plan. En person som använder rullstol måste få assistans av personal i huset för att komma in där. Från maj till september monteras en provisorisk ramp på Borgargården till huvudingången i avvaktan på en permanent lösning.

Flertalet av Stadshusets 14 hissar är för små för personer som använder rullstol. De större hissarna är varu- och transporthissar. Hissarna når inte heller alla nivåer och våningsplan i huset. Många korridorer har olika nivåer som överbryggas med trappor. En del av dessa trappor har provisoriska ramper som dock inte uppfyller tillgänglighetskraven.

Av Stadshusets totalt 77 toaletter är det endast en, vid Blå Hallens foajé, som uppfyller tillgänglighetskraven. 7 toaletter är inte tillräckligt rymliga men kan i viss mån användas av personer som använder rullstol.

Av Stadshusets totalt 210 kontorsrum är 120 tillgängliga för personer som använder rullstol. Ytterligare 30 kontorsrum nås via branta provisoriska ramper. Allmänhetens läktare och pressläktaren i Rådssalen, där kommunfullmäktige har sina möten, är inte tillgängliga för personer med rörelsehinder.

Besökare som använder rullstol och vill följa de guideade visningarna måste få särskild assistans, dels för att komma in "bakvägen" via kontorsingången (eller sommartid genom den låsta huvudingången) och dels för att klara hinder i form av branta provisoriska ramper på flera ställen på visningsrundan. Souvenirbutiken, där visningarna avslutas, är inte tillgänglig. Inte heller Stadshustornet.

Ingen av Stadshusets två restauranger är tillgängliga för personer som använder rullstol. Det finns dock en möjlighet för personer som använder rullstol att komma till Stadshuskällaren via varuintag och kök.

Belysningen i korridorer och trappor är dålig och gör det svårt för personer med synskada att röra sig och hitta i huset. Många trappor saknar ledstång och kontrastmarkering. Många korridorer och en del rum har textila golvmattor som kan vara ett motstånd för personer i rullstol och till besvär för allergiker. Många festsalar och sammanträdesrum har lång efterklangstid som gör att personer med hörselnedsättning har svårt att uppfatta tal.

Åtgärdsprogram för Stadshuset

Tillgänglighetsprojektet har, i samråd med gatu- och fastighetsnämndens handikappråd, fastighetsförvaltare och Stadshusets lokalansvariga, tagit fram ett program för bättre tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionshinder, ”Stockholms Stadshus – öppet för alla!”.

Åtgärdsprogrammet utgår från bygglagstiftningens krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga. Från och med 1 juli 2001 gäller särskilda regler för allmänna platser och byggnader som innehåller lokaler dit allmänheten har tillträde. Enkelt avhjälpta hinder skall undanröjas enligt Boverkets föreskrifter.

Stadshuset har stora kulturhistoriska värden och en unik ställning i vårt byggnadsarv. Stadsmuséets byggnadshistoriska inventering från 2002 skall tjäna som underlag för renoveringar och ändringar. Alla förändringar skall göras med stor varsamhet och känsla för Stadshusets kulturhistoriska värden. Särskilda krav ställs därför på de arkitekter, konsulter och entreprenörer som ska utforma och genomföra åtgärderna.

Med hänsyn till bygglagstiftningen och ansvarsförhållandena inom staden är åtgärdsprogrammet uppdelat i fyra delar:

- ? Enkelt åtgärdade hinder på gatumark. Gatu- och fastighetskontoret, region innerstad, ansvarar för genomförandet.
- ? Enkelt åtgärdade hinder på tomtmark. Gatu- och fastighetskontoret, fastighetsförvaltningen, ansvarar för genomförandet.
- ? Enkelt åtgärdade hinder i byggnaden. Gatu- och fastighetskontoret, fastighetsförvaltningen, ansvarar för genomförandet.
- ? Program för särskilda delar i byggnaden. Gatu- och fastighetskontoret, fastighetsförvaltningen, ansvarar för genomförandet.

Projektering och genomförande

Projektering och genomförande av åtgärdsprogrammet skall ske i samråd med Stadsmuséets antikvarier, Stadshusets lokalansvariga, gatu- och fastighetsnämndens handikappråd och fastighetsförvaltare. Tillgänglighetsprojektet kan stå för projektledning och upphandling av konsulter och entreprenörer för de rena tillgänglighetsförbättrande åtgärderna. Samordning skall dock ske med de löpande underhålls- och ombyggnadsarbeten som utförs av fastighetsförvaltningen.

Tidplan

Åtgärder på gatumark kan projekteras under hösten 2002 och genomföras under våren 2003.

Åtgärder på tomtmark och i byggnaden projekteras och genomförs etappvis, efter beslutad prioriteringsordning, med början vintern 2003. Alla enkelt åtgärdade hinder bör vara genomförda senast 2005 och de särskilda åtgärderna bör vara genomförda senast 2006.

Ekonomi

Åtgärder på gatemark finansieras inom ramen för tillgänglighetsprojektets budget för åren 2002 och 2003.

Tillgänglighetsförbättrande åtgärder på tomtmark och i byggnaden finansieras av fastighetsförvaltningen tillsammans med tillgänglighetsprojektet genom att erforderliga medel avsätts för tillgänglighetsförbättrande åtgärder i stadens byggnader och som förvaltas av gatu- och fastighetskontorets fastighetsförvaltning.

Kontorets förslag

Kontoret föreslår att gatu- och fastighetsnämnden beslutar att inriktningen för det fortsatta arbetet med förbättrad tillgänglighet och användbarhet av Stadshuset skall följa detta tjänsteutlåtande.

SLUT